

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Proč obnovit českou národní regionální politiku?

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

10. konference Evaluační jednotky NOK, MMR ČR

Marie Feřtová & Alexandre Reznikow

13. listopadu 2024 - Praha

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Úvod

Marie Feřtová (MMR)

Expertka na územní dopady
veřejných politik

Alex Reznikow (MMR)

Analytik veřejných politik

Analytická jednotka MMR

- Projekt NPO
- Cílem je posílení analytických kapacit státu
- Hodnocení dopadů regulace, analýzy

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Jak využijeme výstupy z dnešního workshopu

Ex post RIA k zákonu č. 248/2000 (zákon o podpoře regionálního rozvoje)

Jednání o budoucnosti koheze a dohodě o partnerství ČR – EU

Naše očekávání z dnešního workshopu

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Průběh dnešního workshopu

- Naladění se na téma (13h40-14h05)
- Základní koncepty – prezentace a otázky (14h05-14h25)
- Skupinové aktivity - diskuse
  - Diskuse 1 – Parametry regionální politiky (14h30-15h00)
  - Pauza (15h-15h30)
  - Diskuse 2 – Témata regionální politiky (15h30 – 16h)
  - Diskuse 3 – Řízení regionální politiky (16h – 16h30)
  - Integrace a shrnutí (16h30 – 17h)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Naladění se na téma WS

Když se řekne rehabilitovaná národní regionální politika, co si představíte?

- Nabídka fotokaret pro inspiraci / představivost
- Každý*á si zaznamenává 5 min samostatně
- Sdílení a diskuze ve trojicích (10 minut)
- Poté každá trojice představí 3-5 konceptů / klíčových slov (kde byla shoda a kde byla neshoda)

Koncepty / dilemata pro nastavení RP

- Pojišťovací a strategická RP
- Explicitní RP, RP v širším pojetí (implicitní RP, územní dopady sektorových politik)
- Témata, konkrétní obsah
- Governance – na jaké úrovni vymezit regiony, z jaké designovat, implementovat

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Proč rehabilitovat národní RP

- Růst meziregionálních rozdílů v ČR
- Kohezní politika působí plošně ("politika státního rozpočtu"), zásadní snížení peněz pro 2028+
- Nevědomost, jaké jsou územní dopady "ostatních" politik státu

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

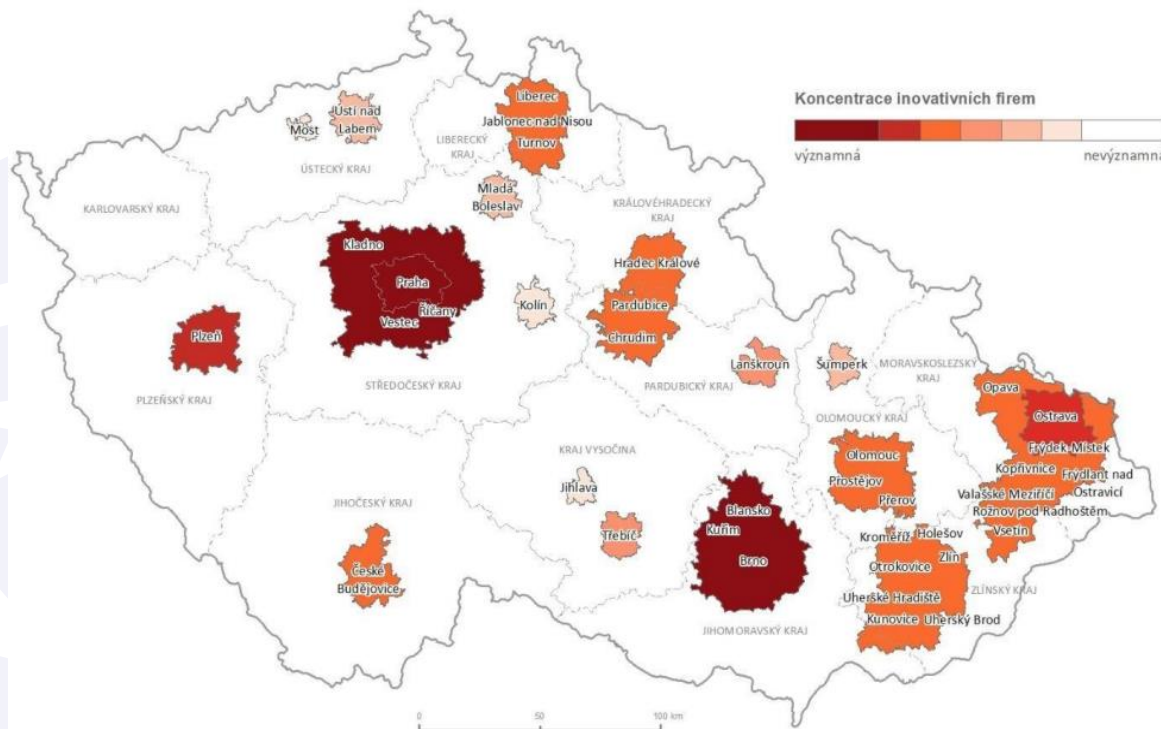

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

1) Prohlubování regionálních disparit v Česku

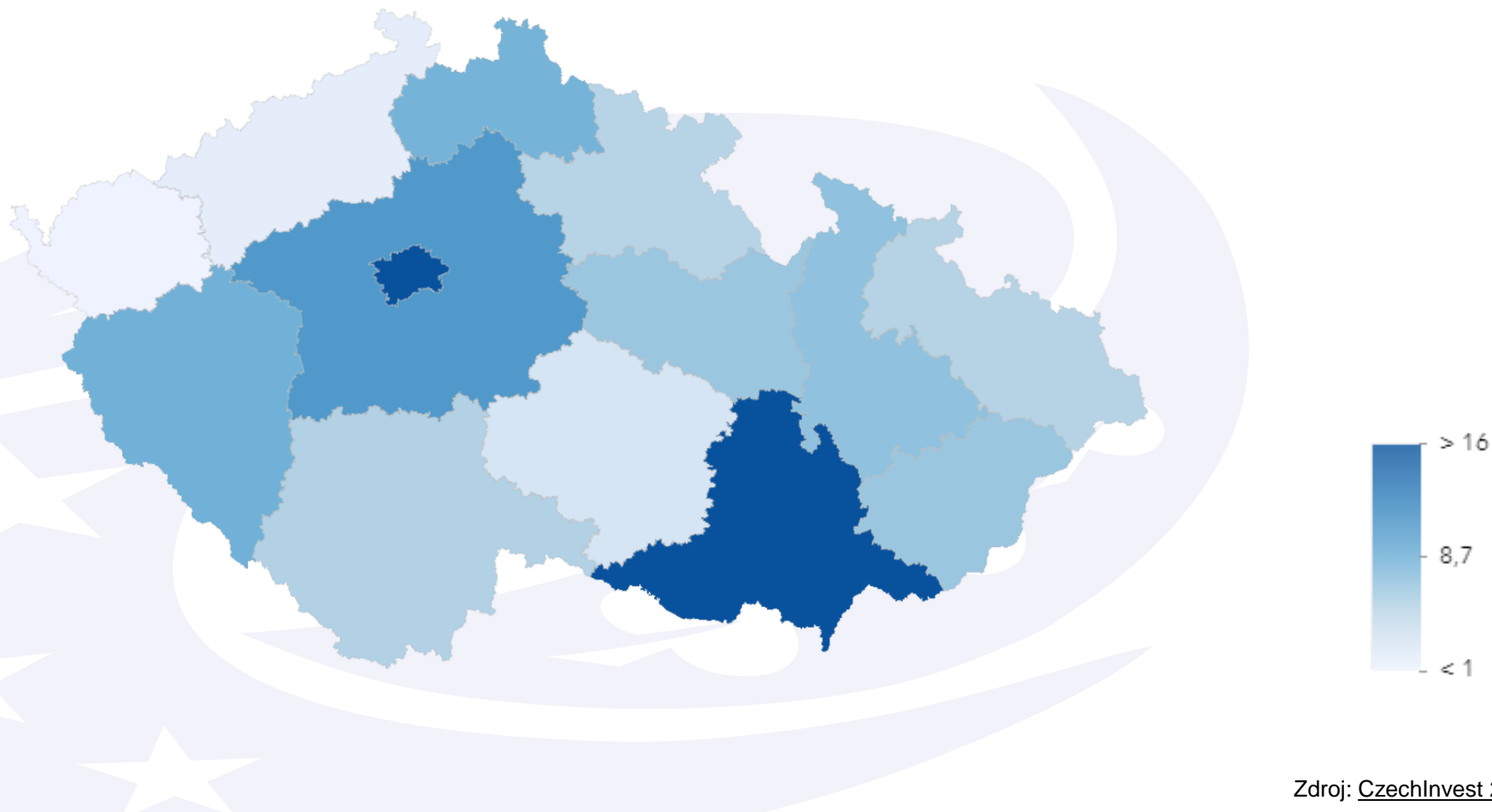

- Data-evidence mj. z analýz pro SRR 2021+, různých studiích
- "Zhoršování" pozice KV a Ústeckého kraje, zvětšování polarity Praha vs. ostatní části republiky

Výdaje na VaV dle krajů (v mil. Kč na 1000 obyvatel)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

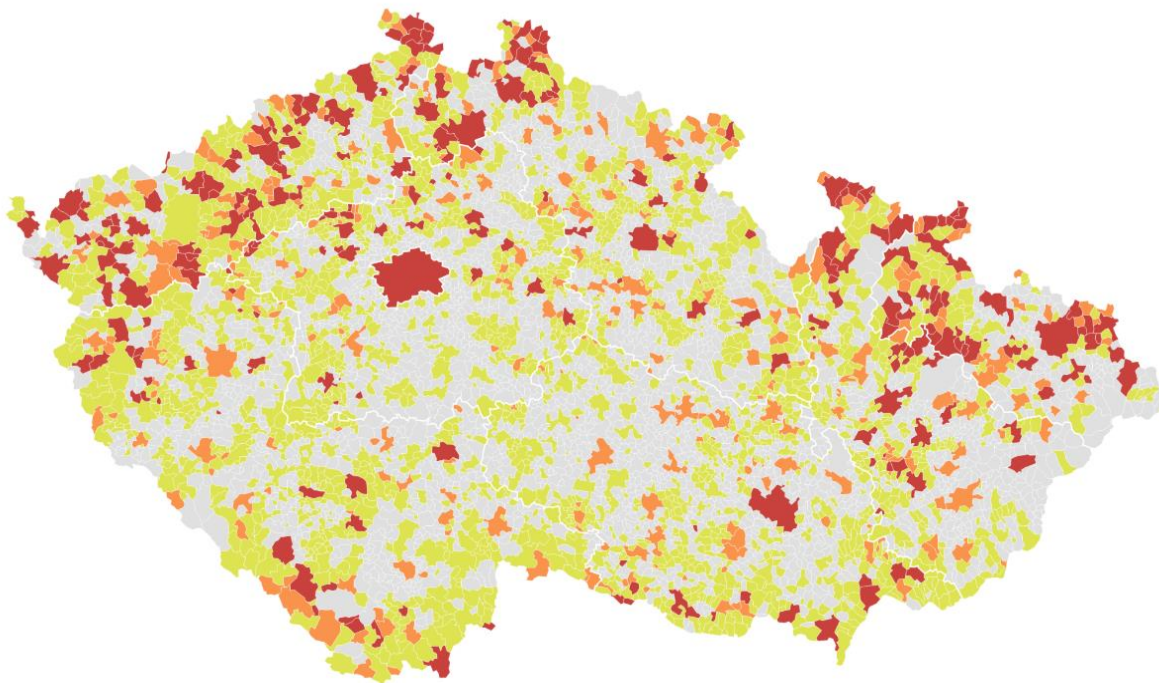
Národní
plán
obnovy

Sociálně vyloučené lokality

Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2023

Kategorizace hodnot indexu:

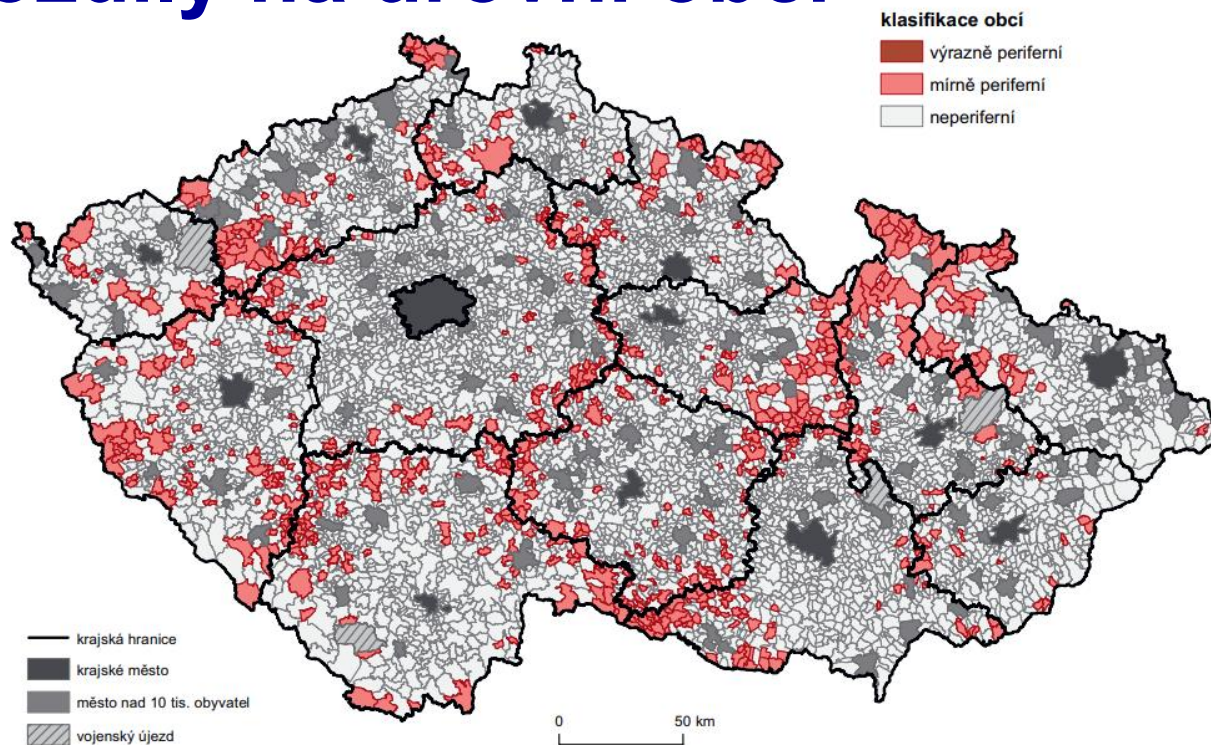
0 až 1   2 až 7   8 až 11   12 až 30

- Nárůst rozdílů na mikroregionální úrovni

Rozdíly na úrovni obcí

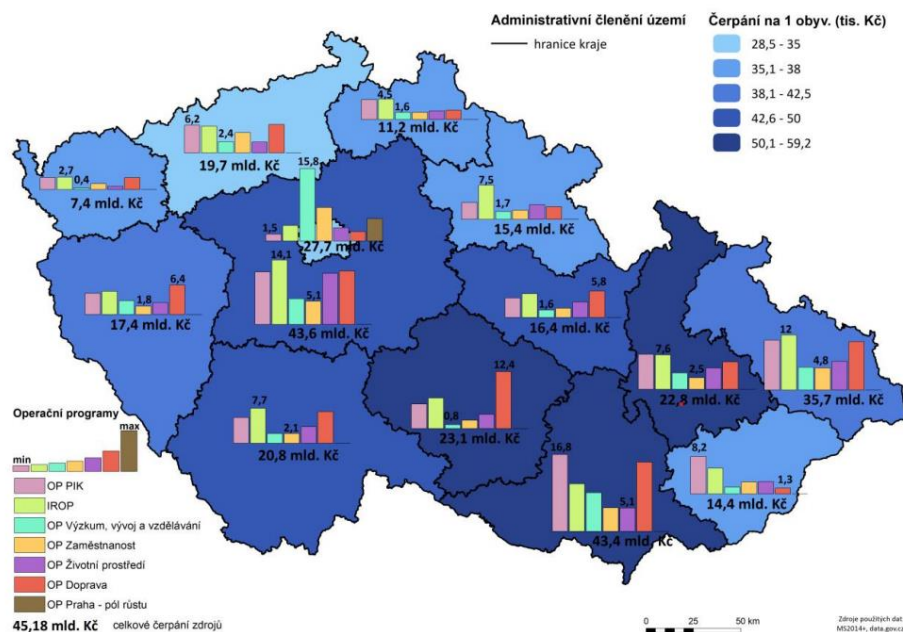
- "Fenomén" vnitřních periferií aj.

Obr. 4 – Periferní území Česka podle komplexního ukazatele.

Zdroj: ČSÚ 2019a, b, c, d, data ArcČR 500 v. 3.3 (vlastní výpočty D. Fiedor, konstrukce mapy P. Šimáček).

2) Kohezní politika = regionální politika ČR?

Obrázek 1: Čerpání ESIF v jednotlivých krajích podle místa realizace projektu, v absolutní hodnotě, v přepočtu na 1 obyvatele, a podle Operačních programů.

- Před vstupem do EU zavedená národní RP (248/2000), postupně zredukována
- Plošné působení kohezních fondů, není koncentrace do vymezených regionů RP
- Nepoměr mezi ESIF (655 mld. Kč) a národními zdroji (~ 5 mld. Kč) v období 2014-2020
- Snížení peněz na kohezi 28+

3) Územní dopady sektorových politik

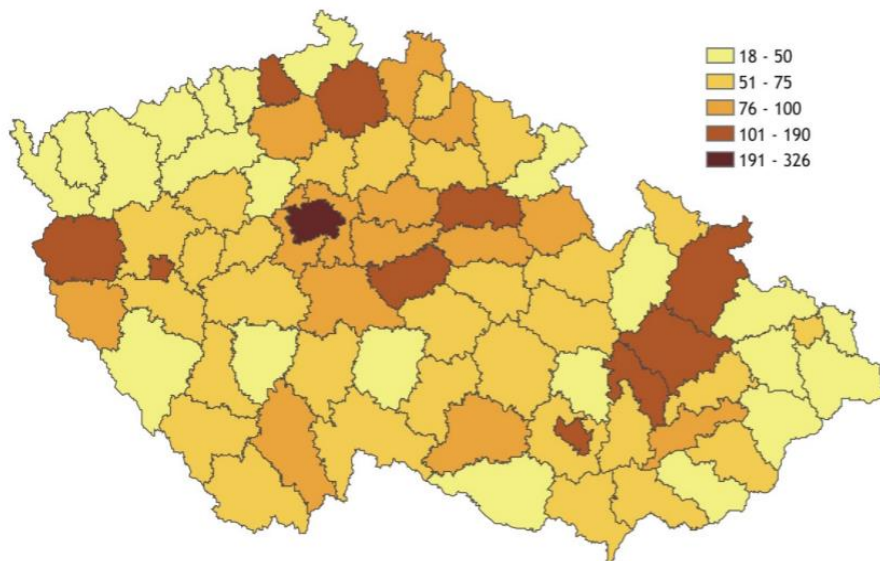
- Sladění územních cílů RP a územních dopadů ostatních politik - výzvy pro policy making
- Analýza (2009) investic ze státního rozpočtu - koncentrace do "bohatých" regionů X ale národní RP "pojišťovací"
- ? Jak to je vlastně dnes? A jak s tím pracovat? (zahraničí - metodika TIA; RIA - nesmělé pokusy)

Kapitálové výdaje na obyvatele (bez velké dopravy)

Obr 11: Celkové investice bez investic do „velké“ dopravní infrastruktury na 1 obyvatele okresu, ČR=100 % (v %, 1995-2005)

- Koncentrace do Prahy
- Nesoulad s vymezenými regiony pro RP
- Aktualizujeme tuto analýzu

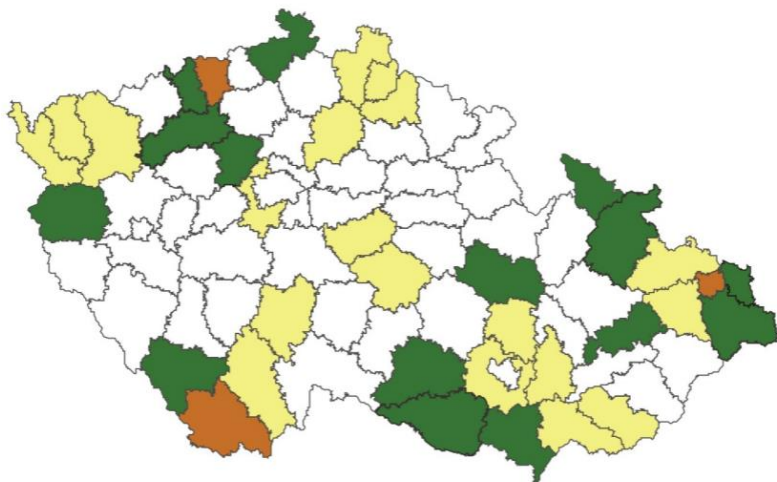
Zdroj: Interní materiály MF ČR (ISPROFIN) a SFŽP, Statistická ročenka ČR 2001, vlastní výpočty.

Pozn.: Průměrná alokace 38,4 tisíc Kč na 1 obyvatele okresu. Celkové investiční výdaje představují metodicky „očištěné“ investice.

Explicitní regionální politika

Obr 18: Kategorizace okresů na základě investic alokovaných v rámci kategorie explicitní regionální politika a podpora regionálního rozvoje na 1 obyvatele okresu, 1995-2005, běžné ceny

- okresy, které nedosáhly průměru ČR a patřily mezi okresy pro účely explicitní regionální politiky ČR v letech 2000-2003
- okresy, které dosáhly více než průměrné hodnoty ČR a nepatřily mezi okresy vymezené v letech 2000-2003 pro účely explicitní regionální politiky
- okresy, které dosáhly více než průměrné hodnoty ČR a patřily mezi okresy vymezené v letech 2000-2003 pro účely explicitní regionální politiky

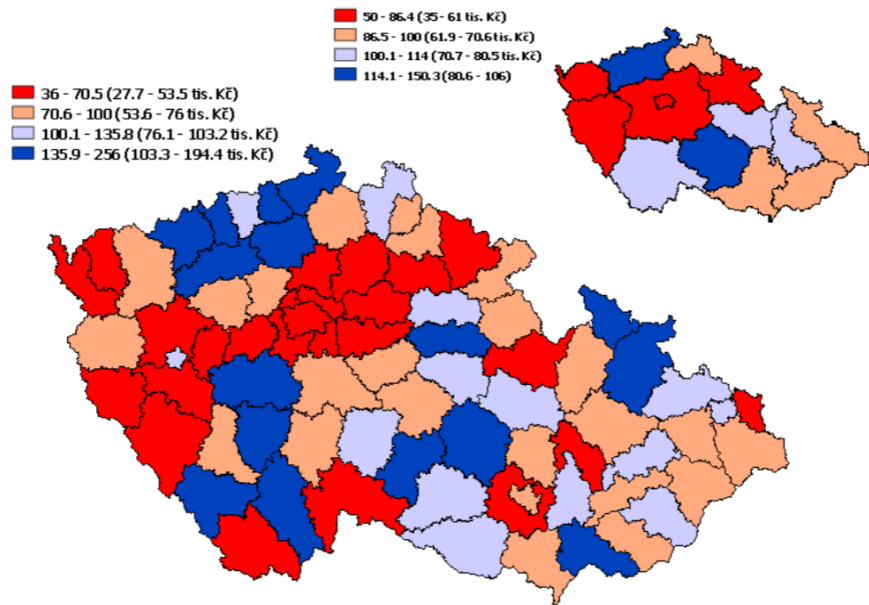
Zdroj: Interní materiály MF ČR (ISPROFIN), Statistická ročenka ČR 2001, MMR ČR (2000), vlastní výpočty.

- Nadprůměrná alokace i do nevymezených regionů (žlutě)
- 3 vymezené okresy s podprůměrnou alokací (červeně)

Aktivní politika zaměstnanosti

Obr. 4.1 Národní APZ na 1 nezaměstnaného v období 1998-2009, průměr Česka = 100

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní výpočet.

- Zohledňuje regionální rozdíly v míře nezaměstnanosti
- Výše podpory, kapacity úřadů práce

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Prostor pro Vaše podněty, otázky

Co se teď bude dít

- Sloučíte dvě trojice
- 3 diskusní bloky o parametrech RP
  - Strategická x Pojišťovací
  - Témata
  - Řízení
- Každá skupina může využít flipchart
- Odpovědi napíšete do šablony
- Finální integrace:
  - hlavní poznatky z diskusí
  - „jedna věta o RP“ pro premiéra

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Diskuse 1: Strategická vs Pojišťovací ?

Kohezní politika už nebude “politika státního rozpočtu z EU” (tj. financování prakticky všeho). Je potřeba se na regionální politiku opět dívat jako na politiku, která podporuje vybrané regiony (tj. není to plošná politika).

Jak navrhujete nastavit tento parametr regionální politiky a z jakého důvodu?

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Diskuse 2: Témata regionální politiky

“Při komplexní povaze problematiky regionálního rozvoje nelze předpokládat, že je možné ji adresovat jednou komplexní regionální politikou. Je nutné uvažovat šířeji a komplexněji.”

Jaká konkrétní témata navrhuje podporovat v rámci regionální politiky (RP) a z jakého důvodu?

Rozlišujte explicitní RP (úzké pojetí) a implicitní RP

Témata ve větší míře detailu:

- NE "dálnice a školství"
- ALE "uspořádání veřejné dopravy v mikroregionu", "regionálně diferenciovaná podpora sociálních pedagogů"

Omezit na 3 - 5 z vašeho pohledu nejdůležitějších témat

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Diskuse 3: Governance

"Klíčový faktor regionálního rozvoje je kvalita vládnutí a institucí."

S ohledem na parametry, které jste definovali v předchozích krocích:

- **Na jaké úrovni regionální politiku koncipovat?**
- **Z jaké úrovni regionální politiku implementovat?**
- **Na jaké úrovni vymezovat regiony?**
- **Jak by mohla/měla regionální politika podpořit rozvoj lídrů*yň, resp. kvalitních institucí pro kvalitní governance a koordinaci regionální politiky?**

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Integrace / Shrnutí

Formulujte v jedné větě doporučení pro premiéra
ohledně RP

Jaký je příběh vašeho návrhu?

Co nového jste si uvědoměli?